

יידישע

פעסטער צייטונג

דיווענס כלאס פרישטיג
רייטמאל וואכענטליך
פאסט-טעג פריער זונט פריער

אויף דרום צייטונג קאנן מאן
ערעדן מאן
פאר דער פריערצטיגער-פריער

Nr. 145. דרייצעהנטער יארהאנג. פסט, מיטטוואך כמ כסלו ה'תרמ"ב. Pest, den 21. Dezember 1881.

דאס איזט קיינע אבביטטע!

פאן רומענישע ווירד יעצט ווידער ציעלע
געשפראכען. פאר איינען יארהען שפראך מאן נור
פאן רומענישע הויפטליך דער דארטיגען ווען פער-
פאלגענען היינט אבער ונד זעטשליכע צייטונגען

פאלל מיט דער רומענישען עסטערייכ-פירליכען
פאליטיק אינא איד מיט דען וועג-פערפאלגענען
וועלכע יעצט אן רומענישן אבערמאל אייזש
נייע אינא נאך פילע העפטיגער אלס ציפאר צו מא-
גע טרעטען.

ווא וויי שפאן אעס ווידערהאלטען האט דער
רומענישע קאנא אין וויער טהראנערע אין נענע-
ווארט דעס רומענישע פארלאמענטס אונזערע מאן-
ארביע בעלידונען. הינען בעלידונען ווארשע וך
אונזערע מאנארכיע ניכט געפאללען לאסען, אינא
אונזער אויסווערטונגעס מיניסטעריאס בעיאפרא-
טע אונזער געווארנטען אין רומענישן אלע בעניע-
הונגען, דא וואס פייזשען געווארנטען אינא דער
רעניעריגע צייטען בעיאפראטע שטאאטס-הער-
שען אבערבעטען. אינא וואללטע אונזערשען דא
רומענישע קיינע רומענישע דער עסטערייכ-אונזערשען
מאנארכיע קיינע אבביטטע ליסטען, ווא ניכט אום
פערציהונט ביטטען, און וואל אינזער געווארנטע
רומענישען נענעליך פערלאסען, וואס ווא פילע ווא
אינע קריגע-עקלערונג אונזערע מאנארכיע אן
רומענישען הייסט ווירדען. דאס דאס-העווערע
רומענישען האט אן אינזערשען ביא דען אידס בע-
פרינדטען מעסטען אבביטטע אונט: אב מאן עס מיט
עסטערייכ-אונזערשען ווארשע און אייזש אונזער-
טע קריגע-אבביטטע טאנען אינא דא עס ווערדע
דא אונזערשען ערהאלטען, דאס עס פארלייטען איד
קיינע אינטערשענע וועגעס אינזער אונזערשען
מאכט נענען עסטערייכ-אונזערשען רעכענען קאנע
זאן מאכט עס וך אין איינער אבביטטע ענטשליכען.

אבער ווי א יאר הינען אבביטטען עס יאר
ווא דאס שלייכען אינזער קאנע אום דען הייסען
בייא הערשען: עס יאר אין רויסשען קריסטען אינא
רעניען: עס יאר אלעס און קיינע אבביטטען: דער
נייגעכאנע קאנא קאלל פאן דעם קליינען וו-
מענישען וואללטע. דא ערשטע געלענעהייט בעניע-
צען, אום וך ווירד דא בעלידונען אינזער גראסען
מאנארכיע פאן ווענע רומענישען אירלאנעטע צום
ראסען קאנע וועלכע וועלען, אינא יעצטע ווילל
וך דער רומענישע מיניסטעריעווענעס בראציאן
איד דען קאסען שטאאטסאן הויטשפאלען:
נאר דעס מיטער יענעס גראסען שטאאטס-מאנעס.
דער אייזש זאנעט: וואס נאכ דעס שטאאטס-
מאנע דא שפראכען אום ווען געראנקען צו פער-
בעניען. דער קונע רומענישען קאנא דא-
אלעס זאנען, ווען ניכט דא וואהרעייט: ווילל
איד הער בראציאן פערפארען: ביאן איד מיר
איד אין סיסמארק, (דענקט ער וך) דא איד עס שאן
זא ווייט בראציאן, דאס מיר קאנע עסטערייכ-
אונזערשען בעלידונען, און ווערדע איד הורד קיינ-
גען שטאאטס-קונסט צייגען, דאס איד איד מיט
פארמיליכע אבביטטע ליסטען ווערדע. דעמיינען
דא-איד מיר ניכט!

האכע יענע ווארשע דער רומענישען טהראן-רעדע
נאר ניכט פערשטאנדען, דא ווא נאר קיינע בעלי-
דיגע נענען עסטערייכ-אונזערשען ענטשליכען אינא
איד נאר ניכט ענטהאלטען קאנען, וויל רומענישען
אין פערענדע דעס האבסבורגישען קאנען-הוי-
זעס ווא!

נין איזט אבער אונזער נייער אויסווערטונגע
מיניסטער איד קיינ ווא קליינער שטאאטס-מאן, אום
הינען דעם-פערשטע דעס פערשטען פארציאן
ניכט צו פערשטענען. הינען קריסטען אינא הינען
דער אינערהליכען שטאאטס-מענער האסען ער
נענע און פערשטענען. הינען געלעגט - אינא
ער ערקלערט דא-הער דער רומענישען רעניעריגע
דאס וך אונזער פאן רומענישען בעלידונעס מאן-
ארביע מיט איינער דערארטען קריסטען אבביטטע
ניכט צו פערענען-געכען קאנען.

וואס האט נין הינען דער גראסען בראצי-
אנא? ער נאכט צו איינער נייען שפיטעביכעריא
עליכט. דער רומענישען קאנען און לאנד-
האסען וך נאך אום 25-טען אויטשט ביים ענלי-
שען אויסווערטונגען מיניסטער אין לאנדאן איבער
עסטערייכ-אונזערשען ווענען דער דא-אונזערשען
הייט בעקלאס אינא זאנאר צו איינער בעניעספליע
אונזערע מאנארכיע וך פערלייטען לאסען. דא-
הייט רויסשעס בראציאן אן ווענען געווארשען אום
לאנדאן פארענער דעפעטע: און פערענערע דאס
איבער פארענערע אבבייטע ווא פערענערע יע-
נע אונזער ווארשע וועלכע בעלידונען נענען עס-
טערייכ-אונזערשען ווארשע צו פערבעסען, דא וו-
מענישע ווענענען דענקט ניין דא פערענער-
נינג איבערען אויסווערטונגען, ווילל אבער הויכאיים
קיינע אונזערע מאנארכיע ווירד איינע בעניעספליע
הערויספארענען: ווא האט בראציאן אן ווענען
אונזערשען געווארשען אן לאנדאן פערענערע.

נין הינען דערארטען היקלע דעפעטען, וועלכע
צווישען צוויי שטאאטען געפיהרט ווערדען, ניכט
אינע איינזעליגע ווערדע בראצען שטאאטען פער-
אענעליכע ווערדען. בראציאן העסטע אבער
דאך דא פערפאלגענע ווערדע דעפעטע איד-
ברויכט אום דאוורד ווערדע איינע נייע קריסטע
אבביטטע אן עסטערייכ-אונזערשען ליסטען צו קאנ-
נען, אום ווען: וועלכע קעה ווא איד שאן
דאסאלס פאר ווערדע פערענענען נענען עסטע-
רייכ-אונזערשען ווארשע: אינא ווערדע: דער נע-
ווענע רומענישע געווארשע אן לאנדאן פער-
פאלגענע ניין אלע איד דא דא-אונזערשען בעניע-
ליכע דעפעטען, וועלכע צווישען בוקארעסט אינא
לאנדאן געווענע ווארדען: אהנע איינזעלי-
נינג דער גענלישען רעניעריגע: ניין דער פא-
ווענען ווירד וואל דער געווענע רומענישע נע-
זאנרשע אן לאנדאן ווענען אינערהליכע פער-
פאלגענע ווערדע דעפעטען פאר דאס ערביכט
געשטעללט ווערדען אבער בראציאן האט איינע
שפיטעביכעריא דען דאך איינערהערט. אונזערשען
ער איד ווען: ווען איד אן אינערהליכע ווערדע
פערפאלגענע דעפעטע טויטשע דאס ער עס-
טערייכ: אונזערשען נייע אינא נייע בעלידונען
וואללטע.

נין הורשטיגע אבער אונזער נייער אויסווע-
רונגע מיניסטער איד הינען שפיטעביכעריא אינא
ווען ווא בעקנאללס אלס שפיטעביכעריא צוריק,
אין בראציאן ווייט וך אבער איד ווייטער צו
העלפן, אינא ער זאנעט איינע רומענישע דע-
פארשען פאן ווערדע פארמיי: אין דער מארינען

ווענע ווייטע דא דען אנטראן שטעללען, דאס
דא רומענישען דעפארשען איהר בעדייען דא-
בער אויסרוקען מאנען. דאס ווענען דער טהראן-
רעדע אן דען בעניעווענען צווישען עסטערייכ-
אונזערשען אונזער רומענישען איינע עקאלטען איינע-
טרעטען. און ווערדע שאן אויף הינען אנטראן עס-
וואס זאנען!

אין דער רומענישען דעפארשען-ווענען ווענען פא-
סן 19-טען הינען שטעללעט ניין ווענער דעפארשען
וויקלד דענען אנטראן, ווארשע דער רומעני-
שע מיניסטער פארענערע זאנעט: און שפיטע
וואל דענעס אנטראן ביא אינא ווענע דא א-
נאכע פערענענען: ניין אבער מיט איד בענער-
קען, דאס דא עסטערייכ-אונזערשען רעניעריגע
עס ניכט דער מיליטע ווערשע געווארשען האסען.
אינא איד א מ ל י כ ע ס ווענע דא-אן צו
פערשטענען, דאס אן אהרעס געווארשען דען
איפראן ערהאלטען, ווענע בעניעווענען צו אום
אבבייטען, איד האבע נור אויף פרייזאטעס ווענע
פאן אלל הינען קענענען ערלאנגען!

ווא ווענען יעצט דא מיטשען דער וו-
מענישען דעפארשען יעצט דעם עסטערייכ-אונזערשען
רעניעריגע האט אונזערע רעניעריגע ניכט אפ-
פאלען דעם אבבייטע אהרער בעניעווענען צו אום
פערשטענען: ווא ברויכען וויר נאר פאן דער א-
צען פרינדעליכע ניכט צו וויסען אינא געכענען
הינען אנטראן ניכט אן ווענען איינער אום ניכט
זאנען ער באזען אום, ווא מיטשען וויר הי-
פאן דאס ניכט וויסען!

דאס האט ניין דער שפיטעביכעריא בראצי-
אנא אונזער אויסווערטונגעס מיניסטעריאס ניט אויס-
געשפאלט. עס מאן ניין ווי, דאס איינער מיניסטע-
ריאס דא אפ-פאלען מיטשענען אן דא רומעני-
שע רעניעריגע פאן דעם אבבייטע אונזערשען בעניע-
הונגען צו רומענישען אייזש פערענענענען אונזער-
לאסען האט. אינא הינען אינטערהאלטען מאכט
וך ניין דער שלויטע בראציאן אן נענען, אום ווע-
נען איינער פארמיליכע אבביטטע אויסווערען צו
קאנען: איינער אויסווערטונגעס מיניסטעריאס
דא-אן ניין ניכט גענער דא קאסענע-שפיטע
איינעס בראציאן געפאללען לאסען אינא מיט
הינען קאסענע וויר אן ענטשעס אייזשענע
באלד אין ענדע מאכען!

יעדענפאללס איזט מאן יעצט זעהר אויף
דען אייסזאג הינען שפיטע-אונזערשענע ווענע-
שפאנעט. ניין דער רומענישען דעפארשען-ווענען
פאן 19-טען דעפעטער ווארדע בען אבער דא
אדרעסע פערהאנדעלט, וועלכע אלס אנטווארט
אויף דא טהראן-רעדע דעס רומענישען קאנען
אינערהייט ווארדען וואל, אינא הינען געלענען.
הייט העסטע בענע דער רומענישען מיניסטער צו
איינער אבביטטע אן עסטערייכ-אונזערשען בעניע-
צען קאנען, ניין האט אבער דא רומענישען א-
הינג איד הינען געלענענען פערענענען אינא איד-
רע פערלענענע ווירד דא-הער נאך אום זא
גראסען. דען נאכדעס דא דעפארשען ווענען
אונזערשען אבבייטע האסען, ווא האבען ווא נע-
וויסענעמאסען אן פרינדעליכע ווענען איינע קע-
נעכען נענען אונזערע מאנארכיע אויסנערהערט.
דא רומענישע רעניעריגע ווירד ענדלעך דען דאך
אונזערע מאנארכיע אום פערציהונט ביטטען מיט-
שען, אינא ווען גענע דא רומענישע רעניעריגע וך
וויינערט הינען צו מיר, דעסאט מער שרעדע ווירד
עס איהר ווי, דאס ענדלעך דאך מיר צו מיטשען!

קאפאן היער אנגעלאנגט ויזי האבען זונטערד
דינע אהרע זאכט צום נאסען מהילע געגע-
ליך אבעלענט. מיט ערהויפטען פאן איינע היער-
נען ווישען פערטיגע דער איינעם צו דינעם צויע-
קע אינס לעבען געווען ווארדען. איינע נאנץ נייע
מאדערנע קליידער. נור דורך דיא שפראכע פער-
ראטהען דינען נאך אהרע אכטמאטאני אים אינס
לאנד. זאכט אים אהרע אישערע האלטיג אים-
רעכט אנשטענדיגע. אינעם האבען דינען געוונ-
גענס-מיכטיגען פונעך דעם נור אהרע קלייד-
דער ניכט אבער אהרע רעליגיאנע אהר-
שייאנע געווען. דא קיינע איינע דער היער
בעשטעהנדיגען סינאגאגען אהרע רעליגיאנע א-
בער צוויי געשפראך. מעשהטען זיא זיך אין
געאיינעטעס אקאלא. אין דעם זיא אהרע נעכטע
פערטיגען. איך איינע בעזונדערע פלייש-באנק
פאכטעטען דינעלבען. זיא עכען נור אין מיטאיים-
געאיינעטער. שיה"ש דאס שלאכטען פערטיגען.
זאלטע עס איהנען געלינגען. איינע בעזונדערע
רוסיש-יודישע געמינדע אין געווארן צו קאנטי-
מיארען. דאנן ווירדען זיא איינע איינע פאקס-
מען געלערטען אים רוסלאנד אים אבער-אב-
נער געווען. פרייליך פעהלט עס דאן ארמען א-
טען פארלייבן אין דעם נאכטווען געלד-מיכטיגען.
אום אהר פאר האבען זאנליך רובעציהרען. עס
אונטערלייגט אבער קיינעם צווייפאל. דאס גע-
יאק באלד איינע יודישע געמינדע אים-צו-ווינען
האבען ווירד. וועלכע איך אין דער נייען וועלט
דאס אלטע ווענטהום ווערער צו ערדע אהר
געלטיג בינענע ווירד!

י ו ו א ה ל מ ה ט י ג י י ט י ו ד ע ר
פ ע ס ט ע ר י ו ד י ש ע נ ר ע ל י ג י א נ ס -
נ ע מ י י נ ד ע אס 18-טען דינעם פאנר דיא
אינטיינדיגע דעם נייען ווינען-וועלט (ביבליא-
דיע פערטער רעליגיאנע-געמינדע שטאט.
דאס ווינענדיגע אום אין ווינען פאכטענדיגע-
אין דעסען אבערעם שטאק-ווערק איך אין
שאן איינטיינטיגען בעסטינען צו בעלענעם ביא
דער איינטיינדיגע וואר איך דער אבער-ווערטי-
דער קארל ראש נעכטע פאר-ווערטיגען מיטליע-
דערן דעם הייפטישטען מאניפארטעם צויע-
נען. אלע איינעוועקען שפראכען זיך מיט דער
נישטעוונג איבער דעם וואלטהעטיגען ווינען-
פערטער איינע רעליגיאנע-געמינדע אים.
הער אבער-ווערטיגען ר א מ ה ה וועלט זאנאר
אינע אנטפארע איך מיט דעם ווינען-וועלט
עכטע נליך אהר ווענען איך דינעם הוינע עכט-
ווישער וואלטהעטיגען ווערן. מאנע דער אל-
טעכטיגע אלע יונע ווענען. דיא פיר דעם בעשטער
דינעם ווינען-וועלט. מיט הונטענען אהר אים-

אפערונג זאנע מראנען! דיא ווישע דער פער-
שפראכען ביא אהרע געלענדיגען נעוואן שפראכע-
שפראכען ביא דינען געלענדיגען דעם בערמא-
פאן 600 נולדען. דינען מיטע זאלל אונטער דרייא
צאנלינגע דעם ווינען-וועלט. דיא ארינע איינע
פאקסען ערלערנען. ביא ער-פארטער פריי-
שפראכען ערלערנען. דאמיט זיא זיך
ליכטער זעלבסטמאנען מאכען קאננען. אס
19-טען דינעם פארטייטאנען ווארדען אין דער
קנאכע-שילע דער פערטער איינעוועלט-רע-
ליגיאנע-געמינדע 206-טע שולקונדער זיא בע-
קליידעט. אן דעמולעבען מאנע פערטער-שאלטען
טע דער פרייע-פראנץ פארטער איינעוועלט-שען
רעליגיאנע-געמינדע אין הויכע-פערטען ביא וועל-
כער פערטער-וועלט 10-טע שולקונדען אהר 28
שולטענען מיט נייע ווינען-וועלט-שען געשענען
ווארדען. דער וואלטהעטיגען-וועלט דער ווען
פערטע-פערטע פערטע אלעווערטיגען אין יעדער
בעזונדען דיא פארטע אהר-וועלט.

י ר ע י ו ו א ה ל מ ה ט י ג י י ט י ו ד ע ר
ז י נ א ו נ ד ע ר ע ר ק א נ י ס - מ א כ ט ע ר
אום ווען ווירד פאן 19-טען דינעם געמערטע:
דער אבער-וועלט-פארטער דער קאננען בא-
נאכטען. וועלכע היינט דעם ווינען-וועלט-פאר-
הערן אהר אהר וועלכע דעמולעבען פאר-
גענעם מיט דיא פרינעסען פארטער וואלעריא
ערוכט אהרע מאניפערטע דיא קאננען. דאס מאן
אהר דעמאל אנטשטעט דעם וואנענדיגען ווינע-
נאכטע-וועלטען. וועלכע מאנע איך אין ווא-
נע-קנע. דאס ביא שפראכען בראנד ווען ע-
טען פערטער ערלערנען צו דינען קאננען
ערוכטען וועלכע אין דינעם פארטע-
לאנגע דער ערלענען פרינעסען וועלכע דער
ווען-וועלט-פארטער אין וואנע-קנע נאכטע
מאכען מאנע וועלכע דינען אהרע נאכטע
מיכטיגע ווירדען זיא דער ווען-וועלט-פארטער
פרינעסען. דינעם אהרע וועלכע דעמולעבען
נאכטע-וועלטען. אלעוועלטען ווירד דינעם קנע
נעם פערטער ווירד!

י ו ו א ה ל מ ה ט י ג י י ט י ו ד ע ר
ב ר א נ ד א אן דער פערטער בארע ווארדען פיר
דיא היינטיגע בעלענע דער ביים ווענען טע-
טער-בראנדע פערטער-וועלטען דער בערמא-
פאן 44000 מאך (איבער 22000 נולדען) געוואלטען.
ווא דער ווענען ווען-וועלט-פארטער ווענען מא-
עכטע דעם קאנע ערוכטען האב זיך ביז
עכטע 105 וואנע-קנע פאן דעם אים שפראכע
פערטער-וועלטען פערטער-וועלטען. דיא טע-
צאלה דערעלבען זיך לידער וועלכע קנענען וואס

עכען בעווייזט דאס איך דיא טערהייט דער פער-
אונטער-וועלטען ווירד ען ווארדען.
י ר א ה ע ס ר ש ו ת אין קאמפארט-
שעם בלאט. דיא וואנענדיגען שפראכען ציינען
מאכט אלע דעם בראנד דעם ווינען-וועלטען
פארטער בערמאנען. דאס ווינען-וועלטען
ווארדען אים ווארדען פאן 1874 און ווירד ען ער-
הער ווארדען דיא אונטער-וועלטען שפראכען אים-
נערהייט. עס הערשטע היער אין ווארדען ווענע-
טרום. דיא אונטער-וועלטען זיך צום נאכטע-
טהילע ווירד ען. נעמליך האנדעלס-ווענען.
קאמפארט. ביבאלטער אהר בארדען ווא איך
מאכטענדיגע ווען מערדען פארטער וועלכע ווע-
אלע דינען זיך ווענען צו בערדען. איך דאס
קאמפארטע בלאט. פארטער-וועלטען דורך נייע
פרייע דארבער אים. דאס ביא דינעם בראנדע
מער אום 70 בארדען ווען צו נעמלען נייען. זי-
דאס אום ראה אהר ניכט פיר דאס ווענען-וועלט.
זאנערן פיר קאמפארטע-וועלטען שפראכען.

י נ א ה ע ס ר ש ו ת א י א נ א י ס ו י ע
נ ע ר נ א ר ד - ב א ה נ א ה פ ע געשען
אבערען ער-וועלטען זיך פארטער-וועלטען-
ער-אמע איך דעם נאך-באהנדיגען אין שרעק-
ליכער אונטער-וועלטען. דאס פיערע נאך וועלכע
אום דעם נאך-וועלטען אין דאס געלענענע
אמע-ציינען אים שפראכען געשענדיגע זיך
פארטער. אהר שפראכען דאס נאנען אמע-
הוי אן דיא ליפט. דאמיט וואר דער ליפט-רוק אין
זא געווענען. דאס מעהרע מענטשען וועלכע
אן דינען וועלכע פאר דינעם הוינע פאר-
בינענאנען. צו ערדע געשלידערט ווארדען. אין
בערמאנען. נאכטען פיערע ווארדען געשפראכען
אום איך מעהרע אמע-וועלטען ווארדען פער-
ווארדען.

י ר א ב ע ש ט ר א פ א נ נ ר ו ס י ש ע ר
י ו ד ע נ - ה ע ט ע ר איינע דעפעטע אים
אדעס פאן 20-טען דעצעמבער מעלדעט: ווענען
דער ווען-וועלטען ווארדען אים שפראכען
אדעס 18000 ווענען-וועלטען. אין דער שטאט
אדעס וועלכע 220 אים דעסטינעטע טאנאנא-
117 אים דאס בערמאנען 120 אים אים דא-
פע דאס 27 ווענען-וועלטען אים אונטער-
פארטע געשענען. אין דער שטאט
אדעס אלע ווארדען פאן דעם 220 אונטער-
טען 138 פארטער-וועלטען.

י פ ע ר א פ א נ נ ע נ א י א י פ ע
ט ע ר ס ב ו ר נ דיא אונטער-וועלטען דער נהילום-
טען האבען דיא פארטער אין דער וועלטען היינט-
שטאט אים אהרע ווען געשענען ווא פאן

דעם ווארדען וואלדען (זאנע אריסא) איינע ווא-
נען קאננען מיט פארטער-וועלטען ווערן!
"איך האבע דאנען מינע פארטער-וועלטען
געשפראכען: (זאנע אלקסאנדער) נאך דער בערמאנע-
דינען שפראכען בערמאנען מיט דיא דאך דער
פארטער דינען דאס איך האבען זיך מיט דעם שפרא-
כענען געשפראכען. האבע אים מינע בערמאנען מינע-
טהילע. אהר איך ערלערט פאן אהר דיא ערלערטען ווא
נאך דעם בערמאנען אהרע בינענען אים מין הויז צו
פארטער. דאס ווירד זיא פארטער אים שפראכען נע-
באנען ווירד!"

דאן טרום דא נעם. זאנע אריסא III. דער
וועלכע וואר אבער דאך ניכט זאן שווי ווא אלקסאנדער
מיכטיגע אום.
"יעצט (זאנע אלקסאנדער) ווילל איך דען דער-
ווען געשען: ווא איך עכען פארטער-וועלטען אים ער ווער-
ען פארטער. ווען ען זיך דאס פארטער-וועלטען איינע-
שטעם אהר דארוך פאן ווענען ווארעם מיט דאס א-
שפראכען זאן קאנן איך אהר געשען. איך ווערען שאן
דענענען אהר ווארענען אים שפראכען. וועלכע
אדער וועלען אים איינע דעארשען שפראכען גענענען.
דער אהר ווארענען מאכען אהר דאס ווירד אין מיל-
דענען-גונד פיר דינען מיכטיגע ווירד. ער קאננען זא
איינענענען. דאס ער איינען נייסע-פערטער-וועלטען דען
פארטער ווירד פארטער האבען!"

נאכדעם דיא אריסא III. עכטער-וועלטען. אהר אלע-
מאדער דאס פארטער דעם בינענען מאללוס אפגעטען. ער-
בליקט ער אן דער טהילע פאן מאללוס וואנען איינע

דעם בינענען מאללוס, אום דא דען דרום צו שפראכען.
איך ווענען ווענען נאך דינעם הוינע בערמאנען ער דעם
אריסא III. אהר דינען ערלערטען אים. דאס ווען
מאכטען וואר ווען דינעם מאך-פארטער עכטענאלעם צום
ווארענען ווערן אים.
דעם אלקסאנדער מיכטיגע וואר דינען איינע-
נען דער ווילל ליכט בערמאנען. אהר ער פראנען נון דען
אריסא III. וואס מאן דען פאן דאס האר.
איך דינען ווירד בינענען ווארענען (זאנע א-
ריסא III) זיא קאנן ניכט בליבען. דאס דרום דער מא-
דער אהרעם בינענען ווא. אהר דאך פלוס ווא אימער
דעם איינעוועקען פארטער אהר עכטען. דאס דענעלכע
געווענען ווערדען מאנע: דאס ערליכע ווא ווערדען אין
שידע. אהר זיא שרייבן: וואן ווען דרום דאך דער
מאדער מינעם בינענען ווען!
"אונטער-וועלטען דאס ווירד ווען דער שפראכען
אלעקסאנדער
"אז דאך אהר זיא ניכט. (זאנע אריסא III)
דאס אהר געלענענען אין רובעלכער אונטער-וועלטען אים
אהר וועלכע און פארטער-וועלטען שווען: ווען דיא בע-
נענען-וועלטען ווערען אהרעם ערפארטען בינענען
פארטער אין ווערדען. ווירד אהר בעוואוסטען פערטער-
צוויקערען!"
"אז דאך פארטער ווער. (זאנע אלקסאנדער)
דאס עס דאן אהרען פרינען ווער אונטער-וועלטען ווען
מאכטען צו ווערן. ווא ווא דען מאדער אהרעם בינענען
צו געשען ווען ווירד!"
זיא ווירד זיא דאך ניכט דען מאדער אהרעם ביר-

פערשייטע נייוואוימטען.

* (ד' י' י' ד' ע' א' י' ר' מ' ע' י' נ' י' ע')
אין אונזערע נומערען פערשייטענע ווער אבער דען...
טרויערען צושטאנד דער יודען אין רוסלאנד. ליי-
דער אום אום נון דיא איינפאכע צו מהיל נעואר-
דען אונזערע לעזערן אבער דיא ניכט מינדער-
טרויערען צושטאנד דער יודען אין רוסלאנד. ליי-
ריכט צו ערשאפטען. דיא נייע פרייע פרעסע
פאס 19. מען דיענע שרייבט הערליכער: אללע-
מין הייסט עס וואהל. דיא רוסענישן בעשעדיגט
אום דעם וואשעט אייראפאס בעשעדיגט דעם
גלייכשטעלונג דער יודען נאכצוקאממען. דיא רוס-
מען וועלכע וויסען דיא רוסענישן אונטערנעמט
רומענישע און דעם פערליכער קאנגרעסעס נור
אונטער דער פרייע נעמלע-עמאנציפאצאן
אנערקאנט ווארדען. זוכען דענן און דער וועלט
זאגזאנען. זאגט אין דיא איינע צו שטרייען דיא-
מיט מאן גלייבט. דיא רוסענישן אללע יודען-
פערליכע אייראפעאישע אבער. דיא רוס-
אבער לויטער שווינדעלייא. דענן אום שטיללע ווער-
דען דיא יודען אין רוסענישן נעמט נאך מערה בע-
דיקט אלס דעם פרייע דער פאלל וואר. דיא
קורצע אום עכען דער בעפעל ערנאונען. דיא
אללע יודען אהנע רוקיכט איהרער בעשעפטי-
גונגס אום איהר וואהנענען און דען דא-פריין ביז
6. מען יודען 1882 איבערענט פערלאסטען מיט-
מען יודען דער פרייע רוקיכט איהרער מיט שטענדיג-
שטראפע נערהאטען ווען זא דיא דורכפארונג
דיענעס בעפעלעס ניכט מיט נערהאטעס נאכדער-
קע בעמיינען און אללע. אלוא מיטמען אום ווינטער
ווערדען דיא יודען נערהאטען. איהרע וואהנענען
אינד איהרע וויט לאנגע אייגענדיכטענען נעשעפטע
אין דען דא-פריין צו פערלאסטען אום מיט פרייא
אינד קווערען דען וואנדער. שטאב צו ערנרייען א-
זא ווייט דער פרייע דער. נייען פרייען פרייעסען.
ווער ערהאלטען פאן איינעס באאנעמען אונטערעס
בלאטטעס אום דער רוסענישען שטארט אונטערעס
אוינען הערליכע בעמיינען בעריכט אום דעם ווער
פאלינגערעס הערפארעכענען: יעס איז זעהר בע-
הערליך ווען אין מאכען לענדען דער עוויגע
שטרייט צווישען נעאלאגען אונד ארטהאדאקסען
אן דער טאנען אהרונג אום. אום בעווייטען דיא
מאן דארט נאר קיינע זינ פיר דיא ליי יודען
דער גלייכענע-גענאכטען און אנדערען לענדען
האט דענן אין דער האט. אום יודען אין
רומענישן פרייעהעט און לויט צו וואר. נערהאטען
שטרייטקייטען. דער דרוק איז הייער נאך אום-
מען זא הארט אינד אונטערנעמלעך. דיא דיא הוי-
מענישען יודען דען ענטשלוס צור אויסוואנדערענע

נאך פאלעסטיא נעמאס האבען. דיא אום איב-
דיענע שאן בעקאנט. און וועלל אונד דען מיט-
שיללען דיא בעשעפטיגטע דיענע אום-
וואנדערונגס פאלעסטיא אללע פארבער-
גונגס שרייטע אייגענליכע ווערדען. זא ווער-
דעמעכטע נאך פאקאטא איינע ווייטע לאנדעס-
נערהאל-פערזאמלונג אייבערשען ווערדען. אום
אבער דיא אייגענליכע דיענעס איינצואנדערונג-
פאלעסטיא צו בערהאטען אונד ערנרייען בעשליסע
צו פאסטען. זעמטליכע יודישע פערזאנען אין רוס-
מענישן און מינדעסטענס 20 מיטלערע צעהלען.
ווערדען יע 2 פערטרעטער יודען פערזאמל-
לונג ענטווערדען. דאמיט מאן זא מיט פערזאמל-
קראפט ווערדען קאנגע. דער רופט-ענגענישע
איז פארלייט: נאכטערע לאנד-שטרייכע אין דער
מירקיא אנטוויקלען. און וועלכען אויסלעך
רומענישע ווען וואהנען זאלען. דיא פערשיידע-
נען יודישע פערזאנען האבען בעווייטע ביים מיט-
טעראים דעם איינערן און ענדען און באהאלטען
דיענען לאנדעס-נערהאל-פערזאמלונג איינע-
ריכט דאמיט אללעס און דעם ווענע דעם גע-
זעמעס נעשעהן: דער הייער זיינע פערזא-
האט בעווייטע איינען פאקאטען. אונטערנעמען-
דען מאן נאך פאלעסטיא נעמלעך. אום דארט
געוויינטע לאנד-שטרייכע איינפירט צו מאכען!
אונד דיענע שרייטע ווערדען געוויס נעמאנען
בעפעלדען. דעם דארט ארטהאדאקסען פערזאמל-
דער רוסענישן רעגירונג. דער רוסענישן בע-
האדען אונד דער רוסענישן פאליצייא נענען דיא
יודען און נור איינצואנעמען בעקאנט אום.
וועלכט אין דען קליינען שטעטען ווער דען יודען
דער פערקויף פאן שפרייט אונד ביאנאטיון פער-
כאטען. אבערדעס הערשייען דיא נאכטען שווי-
נגקייטען בעגליך דער פאסטען. אין איינלע-
דישער פאס. דען אין יודע פאס מיטטעריאם
זיינעט שטאמעס האט געניט נאך איינער
ניכט ער מום עס בעווייטע איינעס איינעטהאלט-
זיינעס ווענעס דעם פערקען (אבער-נעשען)
ווען ביא יודער איינעטהאלט-שטאטן שטענען
פאליציי-לויטע איינעטהאלטען. אום יודען הייער-
דען ווען אונטערנעמען דאמיט ער זיינען איינע-
האלטען שוין פארזיינע. דער אהנדל נערהעט אין
פאלע אונטער זאלען פערזאמלען פאלקאממען
אין שטאקאנגע. דען יודען ווער דער נארהונג-
עוויי פארטליך אונטערנעמען. עס ווערע ניט ווען
דיא פערטעס צו עטערלייב איינאן נענען דיא
באריכאטישע בערהאלדען דער יודען אין רוסענישן
איהרע שטימע ערהעכען ווערדען. דיא זאכטע הער
ניכט מערה צו פערלייבן אום! זא ווייט דער
אום פאן זעהר גלייכווערדיגער ווייט צענאנגענע

פרייא-בעריכט. ווער קאנגען הערליכער נעוויס נור
אונזער טיעפעס בערויערן אויספערבען. רוסענישן
איז אין ווערליכעס. קליינ-רוסלאנד! וואס אין
רוסלאנד נעשעט. דיא זעהן ווער און אין דעם
קליינען אבער קעקען רוסענישן. נור איינע בע-
מערקונגען מאכען ווער אום הערליכען ערלויבען.
ערסטענס: ווא קאמט ער נעמליך. דיא יודען
רוסלאנד און אום ער קא אום איינצואנדער-
וועהרען דיא יודען רוסענישן פאלעסטיא-
נא אלס איהר אויסוואנדערונג-ציעל ערנעמלען!
ווער גלייכע דאך. דיא דיא פאליציי אללאינען עס
ניכט אויסצואנעמען ווער. און דען הארטיבערדיק-
מען ווען רוסענישן ביא איהרע אויסוואנדער-
הערקאט צו ווייט צו שטענען. נון איז עס אבער
בעקאנט. דיא דיא פאליציי אללאינען דיא אום-
אונטערונג נאך אטערוקא פאליציי. אונדעס איז
דיעס נור נעבענזאכע. ווען דיא רוסענישן ווערן
געוויס זינד. און פאלעסטיא דיא געוויינטען לאנד-
שטרייכע צו איהרע נעמלעך אונטערנעמען ווערן
קאנגען. דעמאט בעסער: דער הולדערהער
אין בערלין ווער אין דיענע בעמיינען געוויס זיינע
פאלעסטיא נעמלעך. דיענע בעריהטע
געלעהרעטע מאן אום וך אום דיא קאמאנא-
ציאן פאלעסטיא'ס און ביזער אונטערנעמען
פערזאמלען ערנאכען! דיא אום איינע צוויי-
טענס מאכען ווער נאך בעמערקען. דיא דיא
ענטפערלייב-אינאוישע פערטעס פרייען פיר דיא
ווען רוסענישן בעמיינען פאליציי פאן מאן. מאן ווייט
יא דיא קאנגע פאל. אין ווער פארזאמלען זא-
נאר נאמן עטערלייב-אינאן. אונדעס בעשעפטיגט האט!
דער מיטטער-פרייע ווערעט נעמלעך דיא דיא קאנגע
פיר דיענע פאן אום פערפאסטע טערהאלדען אין
איינע ווייטע ענטפערלייב. דיא יודען זאלען אלס
אינפערשטען שווינדען ערנעמען מום. וואס קאנג
אלוא דיא ענטפערלייב-אינאוישע פערטעס אין איי-
נעם דארטן. באריכאטישען לאנדען איינצוהאלטען. ווא
מאן זאגט אין איינער טערהאלדען אבער דיא
ענטפערלייב-אינאוישע פאליציי זא אינפער-
עמעס לאזשימפאטען. עס ניכט און לויטער קיינע
אנדערען ווען אלס עכען דיא אויסוואנדערונג אונד
ווייטען ווער. דיא נאמן אייראפא אונזערען גלייכע-
גענאכטען אין רוסלאנד אונד רוסענישן און טערה-
גע אונטערנעמען אונד ווערדען דאסען מאנע
דאמיט דיא פאס יאבע דער באריכאטישן וך רעסטען
קאנגען.

פאללעטאן.

אום איינער איינערהאלטענע וועלט.

אללעס שרייטע און מאנאקאן צו. אונד ווען
דער אפטייער ניכט דאזשישען נעמלעך ווערע העמעט
מאן דען מאנאקאן בערייכען.
רויט! (ניכט דער אפטייער) ענטפערט דיענע
נאכטעלוינגער ווייטע נעמלעך. רוקטען ניכט! ווער
האבען שאן צו פיעל צייט פערלויבן. לאסטע אום בודע
פערביינען דען בעהאדען איינענענען. טראנע דען
טארטען פרייעסען אין דען טעמפל?
יעמע עסט טראס אלקאס אום וויינע פער-
שעקע הערפאר אונד זאכט: און און פארדערע דיענע
לויטע אונטערעס פרייעסען נאך דען נעמלעך אונטער-
פרייעסען שטאט.
דיין פאללעטאן ווער ערפולל (זאכט דער אפטי-
ציער) אונד נאכדעס אלקאס און דיא איינעשטאט אי-
בער מאנאקאן אלטענט. ווארדען דער וואהנענען דרוווס
אונד דער איינענעטע מאנאקאן אונטערט.
ביים טייע דער פאלקל ווא אלקעסאנדער טייע-
ריאום נאמן אין דיא איינען דעם אלקעסאן. אום דא
דער ערשטפאלעטען. אב ער ניכט אין דער נעה וואר אונד
דען ווארען פאללעטאן אונטערנעמען. אונד אין דער
טהאט אונד אלקאס איינע דורכבאדענען בליק און
אלקעסאנדער. ניכט עטווא דעמאלט. דיא אלקאס ווע-
נען דער מיטטענאום דעם אלקעסאנדער כאזע ווערע. דען
ער וועלכער וואר עכען זא כאזע אונד ווערע איינער זאלען

מיטטענאום נעמלעך פאנען עווענען. אבער דיענע
בליק האסטע איינע נאמן אונטער בערייכען. וועלכע ווער
באלד קענען לערנען ווערדען! -

אבטאריזאציע-עמעס קאפיטל.

ווא ווער שאן אום פערליכע דיענע ערנעמלונג
איינעס מאל בעמערקען. איהרען דיא ווערען נענען אי-
דערסלוינגען ניכט זא פאנאטיש אונדוואלדאם. ווא שפע-
טער דיא כריסטען עס ווארען. אום רעליגיאנען גינדען
ווער אונטער דען ווערען קיינע ווערענע-פאלונגען פאלי-
קאסטען אונד ווען זאלע פאקאטען זא ענטשטאנדען
דיעוועלבען נור אום פאליטישען גינדען. אום עס וך נעמליך
דאמיס האנדלען. דיא ווען אלס פאלק צו אונטערנע-
פען. ווען שפעטערדיקן. אלס דיא כריסטען צור הערשאפט
געלאסטען. אין ווער איינע קיינע ענטפערטע האט. זא
ווא שאן איינע אללענעמען יודען-פערזאמלונג בעווער-
שעללינגען נון האט ווער פאנאקאן אונטער דען ווערען
איהר אלטענעס הוינענאום איינענענען ערשטייטענע
אונד ערנאך שפראך דער יודישע דיא מילדע אויסהיל
אום. דיא דעם פאנאקאן אללע פארזענען ווער. זא
ער אין ווער-אפטייע פיר ווייט טהאט אריינגע- דיא
דורכפע אבער דער פאסטע מאנאקאן און ניכט טהון.
אונד זא ווארדען ער דאזע פערזאמלען. דעם טייער
פארנעווארען צו ווערדען.

דיען דעם פאלק ער פארדונד דעם אנטשאס ערנעמען
אין פאסטע אונטערנעמען אויפנעהן. וואר יא דאך דאס
אנטשאס אין פרייעסע. אונד דאבייא קאנגע עס ניע-
מאנד בערייכען. וואריס דרוווס דען בודער וויינע בודע
פאללע בענאב וך אלקעסאנדער פרייעריאום נאך דעם הוי-
פאללע בענאב וך אלקעסאנדער פרייעריאום נאך דעם הוי-